

МЛАДЕЖКА СЦЕНА ЛИ? ЧЕ ТО Е МНОГО ПРОСТО!

ВЪАНУВАЩ ДЕТСКИ СПЕКТАКЪЛ

„ДА СЕ СЪБУДИШ
В СИПРИЛИЯ“
ОТ Е. ПЕОНИДУ
В НТМ
„ЛЮДМИЛА
ЖИВКОВА“

Не е нужно непременно да познаваме примамливите легенди из миналото на още по-примамливата островна страна, за да се убедим колко благодатни възможности за създаване на приказки ни предлага Кипър. Слънчевата южна страна Сиприлия, както ще нарече своята родина писателката Ели Пеониду, е наистина приказна земя, населена от добри и трудолюбиви хора, които искат да живеят в мир. Ала със своята неспокойна социалнополитическа съвременност Кипър подсказва начини за сътворяване и на тревожни приказки с действуваша днешна дата. Защо щастливите деца на Сиприлия не могат да бъдат напълно щастливи? Защо малкият Хоп-Троп и неговата сестричка Доремин трябва да бъдат разделени? И каква е тогава Дух на черната река, който така немилостиво се нанася в тяхната съдба? Как трябва да се борят децата и от кого да потърсят помощ, за да победят Духа на черната река?

Тези въпроси ни поясняват как Ели Пеониду изгражда в своя художествени замисъл добра основа за съвременна приказка — увлекателна, поучителна и хуманна. Нещо повече, авторката не се бои да политизира метафората на приказката „Да се събудеш в Сиприлия“ и да разшири драматургията ѝ адрес.

Сиприлия може да бъде всяка страна, в която тъмните сили разделят, за да владеят. Сиприлия може да бъде и нашата планета Земя. Сегашното разделение на Кипър несъмнено прави метафората на приказката навременна и завладяваща. Добрите сили трябва да се сплотят, за да надделят над злия дух на черната река и възвратят щастливите усмивки на децата, на малките и големите човещи. В Сиприлия не може да не зацари хармонията между хората и природата, хармонията на живота.

„Да се събудеш в Сиприлия“ на Ели Пеониду увлича малките зрители на Народния театър за младежта „Л. Живкова“. Някои частични несъвършенства на драматургията материал (неколкократната рамкираност на разказа, което забавя действието и финала, не твърде обоснованата роля на Водещата, необходимостта от по-голяма действеност на Доремин) не са попречили да се създаде постановка, която предизвиква живото участие на детската публика. Режисьорката Людмила Тодорова е напипала неслучайно взели на интригата, чрез която печели спонтанните пристрастия на малките зрители. Несъмнено тя се е опряла и на сполучливата сценография (Е. Енев) с това събляскане между красивата статика на „рамката“ и метафоричната динамика на „черната река“ и нейния Дух (В. Бъчваров). Съществено съдействие за

работа, различен от нормалния живот на театъра, и с художествена програма, носеща белезите на търсения, които не са „на парче“, а са принципни, с обещание за развитие и обогатяване на професионалните качества.

Колко са важни психологическите проблеми на младежките сцени, показва постановката на Софийския окръжен театър „Има нижда от теб“ от младия съветски драматург Ан. Сергеев. В това, което защитава режисьорът Андрей Калудов, има немалко истини за раждането и съществуването на младежката сцена. Не ще и дума, тя спасява актьорите от омагьосания кръг театър — кафе — квартира. Разумен е и доводът, че младежката сцена ще предпази актьорите, станали вече „на годни“, от терапии, които са пропуснали прекаранията си от младостта си. Обаче нито едното, нито другото трябва да се преувеличава. Ролите, за които мечтаят актьорите, са немислимо повече от възможностите им за работа, а и не смятат да се посещава в Ан. Сергеев, който представя своя роля метатекст. По-важно е друго. Калудов е доказал качествата си на организатор на младите в театъра, да и ентузиаст на младежките сцени още от работата си във Варненския театър. В негова полза е фактът, че след напускането му от Варна тези идеи замряха. Сега си давам сметка, че една от причините за разочарованието, подготвило изчезването на младежката сцена във Варна, бе липсата на внимание на младата критика, съвременна на театралните творци (тогава, току-що бе завършил, след почти десетгодишна пауза, класа на театроведите) и на условията, на които сега в Шумен се поставиха темелите. Но Калудов и тогава не обърна внимание на нещото, което му отбягна от погледа и сега и за което актьорът от постановката му Вен. Венев бе по-точен: младежката сцена, казва той, е възможност за създаване на изключителна атмосфера, в която всички могат взаимно опознание.

ПРЕГЛЕД НА МЛАДЕЖКИТЕ СЦЕНИ — ШУМЕН '83

Ако темпераментът на младите творци в един театър не се определят от зрелостта на сцената, която не само позволява актьорът да експериментира, да пее свои песни или да пронася своя стихове, а се грижи за неговото сегашно и бъдещо професионално израстване, всяко подобно начинание ще има кратък живот. Да не забравяме, че това са годините, когато се моделира таланта в художествен и етичен аспект. Младежката сцена трябва да е авторски театър, сиреч театър, който прокламира единство на творческите принципи. Ако с нея режисьорът само предлага работа на младите актьори, а не се посветява на тяхното идейно и художествено възпитание, не трябва да се очаква, че младите актьори, които гледат към хоризонтите на тяхното развитие, младежката сцена ще остане „мероприятие“ и рано или късно ще се разпадне. Духът на колективност, отървяването от елюзиите и самолюбията, характерни за младите

„експеримент“, когато става дума за „крийката“ на младежките сцени. Под това ще разбирате не само търсения във формата, но и в средствата на театъра. Той се нуждае еднакво и от новаторство, и от приемственост из традициите, а младежката сцена ще трябва да открие онзи синтез между тях, който ще отличат нейните спектакли от тематиката, проблемите и театралността на останалите репертоарни задачи. Ето нещото, което например липсва в постановката на А. Калудов, доста монотонна и описателна, в която единствен Вен. Венев ще на висотата на теоретично прокламирайте „принципи“ от страна на режисьора.

В Шумен гостува и Народният театър за младежта „Л. Живкова“ с постановката „Произшествието“ от П. Панчев, реж. Илия Добрев. Сам представяващ една огромна младежка сцена, този театър се намира в по-особени отношения спрямо движението на този тип изкуство. Но безспорно неговото присъствие в подобни форуми е задължително при условие, че предлага нови постановки. Интерес предизвиква спектакълът на младежката сцена във Врачанския театър „До трети петли“ по разказа на В. Шукшин, реж. Ал. Попов. Разнообразие на актьорските похвати върху фолклорно-природно-основаната пластика, съвременен сатиричен подтекст и пластична изразност на сцените, великолепа игра на Либомир Гаткашев в ролята на Иван-глукака. Но също така и липса на единен композиционен ритъм, поднасяне на сцените като отделни, самостоятелни естрадни номера, което придава на постановката усещане за етюдоност, повече за учебен процес, отколкото за завършен резултат.

Преживяването в Шумен бе постановката на Хасковския театър „Архангелите не вярват флипер“ от Дарио Фо, реж. Даян Попхристов. Майко е мястото, за да изброя достойнствата на спектакъла, заслужаващ обстоен анализ. След като демонстрира умението си да „прати“ психологически театър („Хайде, душко, убий ме!“ от А. Несни), младият режисьор сега спечели публиката със зрелище, в което си дават среща силното и категорично внушение на политическия театър, гротесково поднасяне на злободневен текст, типично за кабарето, сатиричната пародия на естрадата, драматизъм на психологическото преживяване, дластическата изразност на пантомимата. Режисьорът прави от актьорите ансамбъл от вдъхновени изпълнители с широк регистър от сценични качества и това е най-главното! Със значима и актуална тема, с пряк адрес към младежката публика, със стабилно и умно интерпретирана актьорска група, хасковската постановка може да се окаже базата, върху която да се водят по-нататъшните разговори за младежките сцени.

Топографията на младежките сцени все още е бедна, все още има директори на театри, които формално слагат този щемпел срещу репертоарни заглавия само за да отчетат подобна дейност, висят във въздуха немалко проблеми от административен характер, може би са прибързани на деждите от видяното в Шумен. Но едно е безусловно — предизвикателството е хвърлено; никой друг не може да реши проблема на младите освен те самите. И

явата не е нова, от време на време някой театър зашумява с върху афишите му се появяват като заклинания думите „дежка сцена“, после всичко в гонитбата на бюрократи и излъчването на гоарните плавове. До не в Пловдив ставаше сцената театрален преглед, на сцената с младежка тематика, спомените са реалност от време. И ето че сега ще продължава, този път в където пет драматични и буклен театър представиха „младежки сцени“ и измислената и анализите на и почитатели на театралноство. Какво ще стане по — ще събере ли сили едно издание на старата идея повехне, току-що въпреки не е ясно. Но да да ме отново велосипед, че да огледаме всички пре и недостатъци на извършват.

естната приказка на Абрахамовите зърна, виждат но зелените стени на шумен си въобразяват, невята е зелен. Създаването на младежка сцена в един театър текува всички болести и те творци. На тях е не само пространство в собствения театър, възможност да излезат, да сравнят постановки, гледнат себе си чрез реценки. Петте години, когато националните театри търсеха дълък срок за време, през което младите „достаряват“. Ежегодно на тяхното творчество напред са отишли техници от техническите би изиграл много на роля, отколкото сега предположим. При ус на тях не само се поставя, но се провеждания (защо не полно избрана основна то освен конкретния постановката включени върху промяна на националната култура на театъра, новата ост на актьора и тра неговото творчество, ня стил и т.н. В този път на срещата в по-важен, отколкото се показа на нея, разберем какво означава творчество в

театър без млади актьорски репертоар, който да учава в репетициите, какво е нужна младежка, ако младите са обвързани с основна Ал. Илинденев, актьорския театър, обявление не им е потребна, тъй като участника нова постановка, в Шумен, това твърде ще разгневи младите в театри, чиято ват от петдесет до където подобна заблуждан. Спектакълът, ни представиха „скреж“ от К. Георга под художествена останалите. Големата сцена не е за непростания По различни причини, режисьор на поколение, човек, еликатност и такероятно и пове